

Dědictví

Vzhledem k tomu, že v dohodě o vypořádání dědictví musí být vypořádán veškerý (do té doby známý) zůstavitelův majetek a musí z ní bez pochybností vyplývat, jaký majetek z dědictví každý z dědiců nabývá, jakož i vzhledem k tomu, že soudním rozhodnutím nelze vyslovit neplatnost soudem schválené dohody o vypořádání dědictví, se pro účely posouzení otázky (ne)možnosti určit neúčinnost části dohody o vypořádání dědictví (bez dalšího) neuplatní (nemohou uplatnit) závěry obsažené v rozsudcích Nejvyššího soudu sen. zn. 29 ICdo 126/2019 a sen. zn. 29 ICdo 202/2023, vycházející (jen) z analogického užití právní úpravy vztahující se k předpokladům pro přijetí závěru o částečné neplatnosti právních jednání (ve smyslu oddělitelnosti a nezávislosti části právního jednání od jeho dalšího obsahu).

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 29 ICdo 52/2025-188 ze dne 25.3.2026)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce Insolvency Project v. o. s., se sídlem v H.K., jako insolvenčního správce dlužníka V.K., zastoupeného Mgr. K.K., advokátkou, se sídlem v H.K., proti žalovanému L. K., zastoupenému Mgr. B.P., advokátem, se sídlem v P., o odpůrčí žalobě, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 216 ICm 1040/2023, jako incidenční spor v insolvenční věci dlužníka V. K., vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. MSPH 92 INS 6698/2022, o dovolání žalobce proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 12. září 2024, č. j. 216 ICm 1040/2023, 101 VSPH 281/2024-146 (MSPH 92 INS 6698/2022), ve znění usnesení téhož soudu ze dne 15. ledna 2025, č. j. 216 ICm 1040/2023, 101 VSPH 291/2024-164 (MSPH 92 INS 6698/2022), tak, že rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 12. září 2024, č. j. 216 ICm 1040/2023, 101 VSPH 281/2024-146 (MSPH 92 INS 6698/2022), ve znění usnesení téhož soudu ze dne 15. ledna 2025, č. j. 216 ICm 1040/2023, 101 VSPH 291/2024-164 (MSPH 92 INS 6698/2022), se zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Žalobou doručenou Městskému soudu v Praze (dále jen „insolvenční soud“) se žalobce (Insolvency Project v. o. s., jako insolvenční správce dlužníka V. K.) domáhal vůči žalovanému (L. K.) určení, že právní jednání dlužníka – uzavření dědické dohody se žalovaným o vypořádání dědictví tak, jak byla schválena usnesením Okresního soudu v Pelhřimově ze dne 11. září 2019, č. j. 133 D 98/2019-53 (dále jen „dědická dohoda“ nebo „dohoda o vypořádání dědictví“), je vůči věřitelům přihlášeným do insolvenčního řízení vedeného u insolvenčního soudu pod sp. zn. MSPH 92 INS 6698/2022, neúčinné, kromě té části, kde byl vypořádán souhrn práv a povinností vyplývajících ze smlouvy o zřízení a vedení účtu č. 152462781 u ČSOB, a. s. (dále jen „smlouva o zřízení účtu“); současně požadoval, aby žalovanému bylo uloženo zaplatit do majetkové podstaty (dlužníka) peněžitou náhradu ve výši 1.129.227,- Kč.

Rozsudkem ze dne 5. března 2024, č. j. 216 ICm 1040/2023-96, insolvenční soud určil, že uzavření dědické dohody je, kromě té části, kde byl vypořádán souhrn práv a povinností vyplývajících ze smlouvy o zřízení účtu, a kromě té části, již žalovaný nabyl do výlučného vlastnictví (označené nemovitosti, neúčinné (výrok I.), zamítl žalobu v části, již se žalobce domáhal určení, že právní jednání dlužníka – uzavření dědické dohody, již žalovaný nabyl do výlučného vlastnictví (označené nemovitosti, je neúčinné (výrok II.), uložil žalovanému, aby vydal do majetkové podstaty dlužníka

peněžitou náhradu ve výši 45.579,- Kč (výrok III.), zamítl žalobu, aby žalovaný vydal do majetkové podstaty dlužníka peněžitou náhradu ve výši 1.083.648,- Kč (výrok IV.) a rozhodl o náhradě nákladů řízení účastníků a o poplatkové povinnosti žalobce (výroky V. a VI.).

Insolvenční soud – odkazuje na § 235, § 237 odst. 1, § 239, § 240, a § 242 zákona č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona), a na § 22 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku (dále též jen „o. z.“) – dospěl po provedeném dokazování k následujícím závěrům:

1) Dlužník a žalovaný jsou bratři (osoby blízké); tvrzení žalovaného, že dlužníka nepovažuje za osobu blízkou, když s ním nemá dobré vztahy a dlouhodobě se nestýkají, nemůže na zákonné definici osoby blízké nic změnit.

2) Dlužníku se za poskytnuté plnění „ničeho nedostalo“ [viz dědická dohoda, podle níž se mu nedostalo poloviny oprávněného plnění z (označených) nemovitostí a (označených) movitých věcí, které nabyt do výlučného vlastnictví jeho bratr (žalovaný)]. Dědická dohoda však respektovala výslovné přání zůstavitele (otce dlužníka a žalovaného) a zohledňovala i rovnoměrné a spravedlivé rozdělení dědictví po rodičích mezi oba sourozence (viz nabytí „nemovitostí“ po smrti matky výlučně dlužníkem, včetně toho, že v tomto dědickém řízení, konaném „v 90. letech“, se žalovanému „ničeho nedostalo“). V rozsahu části dědické dohody týkající se (označených) nemovitostí tak měl insolvenční soud za splněné předpoklady určené § 240 odst. 4 písm. c) insolvenčního zákona, když šlo o poskytnutí plnění, kterým bylo vyhověno ohledům slušnosti (v této části nebyla dědická dohoda právním jednáním bez přiměřeného protiplnění).

3) V části týkající se nabytí (označených) movitých věcí je dědická dohoda neúčinným právním jednáním, když ve vztahu k nim „nebyly prokázány rodinné dohody ohledně vypořádání majetku“; nebyl dán žádný důvod, aby tyto věci nebyly mezi dlužníkem a žalovaným vypořádány v rámci dědictví rovným dílem. Ke dni uzavření dědické dohody (11. září 2019) byl dlužník v úpadku (§ 3 odst. 1 insolvenčního zákona); žalovaný domněnku úpadku dlužníka k tomu datu (§ 240 odst. 2 insolvenčního zákona) nevyvrátil. Rozsahu neúčinnosti dědické dohody odpovídá povinnost žalovaného vydat do majetkové podstaty dlužníka náhradní peněžitě plnění ve výši 45.579,- Kč, které představuje jednu polovinu z hodnoty (označených) movitých věcí po odpočtu poměrné části nákladů „notářky“ a nákladů pohřbu.

Vrchní soud v Praze k odvolání žalobce, které výslovně směřovalo proti výrokům I., II. a IV. až VI. rozsudku insolvenčního soudu, rozsudkem ze dne 12. září 2024, č. j. 216 ICm 1040/2023, 101 VSPH 281/2024-146 (MSPH 92 INS 6698/2022), ve znění (opravného) usnesení ze dne 15. ledna 2025, č. j. 216 ICm 1040/2023, 101 VSPH 291/2024-164 (MSPH 92 INS 6698/2022), změnil rozsudek insolvenčního soudu tak, že žalobu, kterou se žalobce domáhal určení neúčinnosti dědické dohody, kromě té části, již byl vypořádán souhrn práv a povinností ze smlouvy o zřízení běžného účtu, zamítl (první výrok) a rozhodl o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů (druhý výrok).

Odvolací soud poté, co zopakoval dokazování výsledkem svědků (V. V. a J. K.) a výsledkem dlužníka a doplnil dokazování listinami (darovací smlouvou ze dne 22. ledna 1986 a rozhodnutím státního notářství v Pelhřimově ze dne 15. ledna 1992, č. j. 3 V 964/90-27), s poukazem na závěry formulované Nejvyšším soudem v rozsudku ze dne „9. března 2023“ (správně 27. října 2021), sen. zn. 29 ICdo 126/2019, zdůraznil, že:

a) Dohoda o vypořádání dědictví je hmotněprávní úkon, který musí být (kromě jiného) určitý a srozumitelný; musí v ní být vypořádán veškerý (do té doby známý) zůstavitelův majetek a musí z ní bez pochybností vyplývat, jaký majetek z dědictví každý z dědiců nabývá. Taková dohoda vypořádává dědictví v celém rozsahu, s přihlédnutím ke všem okolnostem. Je vyloučeno, aby soud schválil tuto dohodu v neúplném znění a část této dohody z výroku svého usnesení vypustil.

b) Objektivním předpokladem pro určení neúčinnosti části právního jednání (dohody o vypořádání

dědictví) je oddělitelnost neúčinného právního jednání od té části, kterou žalobce považuje za účinnou. Podstatné je, aby zbylá část obsahu právního jednání samostatně obstála zejména s ohledem na podstatné náležitosti obsahu tohoto konkrétního právního jednání.

Z projevené vůle účastníků dědické dohody – pokračoval odvolací soud – vyplývá, že se dohodli o vypořádání pozůstalosti jako celku (neměli vůli vypořádat dědictví po částech), když v rámci jejího rozdělení zároveň zohlednili „výše uvedené okolnosti“, péči o otce, správu nemovitostí a předchozí dary. Dohodu o vypořádání dědictví nelze rozdělit na jednotlivé části, když by nebylo možné vzít v úvahu v každé jednotlivé části shora uvedené okolnosti; tuto dohodu bylo nutné posuzovat v celém rozsahu. Za stavu, kdy se žalobce domáhá určení neúčinnosti pouze části právního jednání (dohody o vypořádání dědictví), která je však neodělitelná od celé dohody, nemohlo být žalobě vyhověno, jelikož by nemohly být vzaty v úvahu všechny okolnosti vztahující se k vypořádání dědictví.

Proto odvolací soud změnil rozsudek insolvenčního soudu tak, že žalobu o určení neúčinnosti dědické dohody zamítl.

Proti rozsudku odvolacího soudu podal žalobce dovolání, které má za přípustné (§ 237 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu – dále jen „o. s. ř.“) k řešení následujících právních otázek, které odvolací soud (podle jeho názoru) dílem zodpověděl odchýlně od rozhodovací praxe Nejvyššího soudu, dílem by je měl vyřešit jinak (odchýlně od rozsudku sen. zn. 29 ICdo 126/2019):

- 1) Může být dědická dohoda prohlášena za neúčinnou pouze částečně?
- 2) Může odvolací soud na základě odvolání žalobce změnit rozhodnutí soudu prvního stupně v jeho neprospěch (v rozporu se zákazem reformace in peius)?

Dovolatel s odkazem na (označenou) judikaturu Nejvyššího soudu snáší argumenty ve prospěch závěru, podle něhož je možno rozhodnout o částečné neúčinnosti právního jednání (dědické dohody), když jeho jednotlivé části jsou od sebe oddělitelné a každá z nich je schopna „stát“ samostatně. Na základě dědické dohody totiž nabyli dlužník a žalovaný každý polovinu „práv a povinností“ ze smlouvy o zřízení běžného účtu (polovinu z částky 384.968,- Kč); žalovaný nabyl do výlučného vlastnictví (označené) nemovitosti a (označené) movité věci. Proto se žalobou domáhal určení neúčinnosti dědické dohody jen v rozsahu, v němž nebyl majetek zůstavitele vypořádán rovným dílem (respektive, ve kterém byl zvýhodněn žalovaný na úkor dlužníka).

Dále dovolatel namítá, že při posuzování částečné neúčinnosti právního jednání podle § 242 insolvenčního zákona není namístě zkoumat skutečnou nebo hypotetickou vůli stran v tom smyslu, zda právní jednání bylo zamýšleno „jen jako celek“. Dospěl-li soud k závěru, podle něhož byla naplněna skutková podstata neúčinného právního jednání (§ 242 insolvenčního zákona), není možné takové jednání následně aprobovat, s tím, že bylo zamýšleno (dle vůle stran) jako celek, a tudíž se nelze domáhat jeho částečné neúčinnosti.

Konečně snáší argumenty ve prospěch závěru o porušení zákazu reformace in peius, když odvolací soud na základě jím podaného odvolání změnil rozsudek insolvenčního soudu v jeho neprospěch.

Proto dovolatel požaduje, aby Nejvyšší soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení, případně aby napadené rozhodnutí změnil a žalobě vyhověl.

Žalovaný považuje rozhodnutí odvolacího soudu za správné a navrhuje, aby Nejvyšší soud dovolání odmítl, popřípadě jako nedůvodné zamítl.

Dovolání je přípustné (§ 237 o. s. ř.) k řešení právní otázky dovolatelem otevřené, týkající se (ne)možnosti určit neúčinnost (jen) části dohody o vypořádání dědictví, dosud v daných skutkových

poměrech Nejvyšším soudem nezodpovězené.

Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Podle § 235 insolvenčního zákona neúčinnými jsou právní úkony, kterými dlužník zkracuje možnost uspokojení věřitelů nebo zvýhodňuje některé věřitele na úkor jiných. Za právní úkon se považuje též dlužníkově opomenutí (odstavec 1). Neúčinnost dlužníkových právních úkonů, včetně těch, které tento zákon označuje za neúčinné a které dlužník učinil poté, co nastaly účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení, se zakládá rozhodnutím insolvenčního soudu o žalobě insolvenčního správce, kterou bylo odporováno dlužníkovým právním úkonům (dále jen „odpůrčí žaloba“), není-li dále stanoveno jinak.

Podle § 236 insolvenčního zákona neúčinností právního úkonu není dotčena jeho platnost; v insolvenčním řízení však dlužníkově plnění z neúčinných právních úkonů náleží do majetkové podstaty (odstavec 1). Není-li možné vydat do majetkové podstaty původní dlužníkově plnění z neúčinného právního úkonu, musí být poskytnuta rovnocenná náhrada (odstavec 2).

Podle § 237 odst. 1 insolvenčního zákona povinnost vydat do majetkové podstaty dlužníkově plnění z neúčinných právních úkonů mají osoby, v jejichž prospěch byl neúčinný právní úkon učiněn nebo které z něho měly prospěch.

Podle § 185 odst. 1 písm. d) zákona č. [292/2013](#) Sb., o zvláštních řízeních soudních (dále jen „z. ř. s.“), v rozhodnutí o dědictví soud s účinností ke dni vzniku dědictvého práva schválí dohodu dědiců o rozdělení pozůstalosti, která není v rozporu se zákonem, a potvrdí podle ní nabytí dědictví více dědici.

Podle § 1693 odst. 1 o. z. dědicové si mohou před soudem v řízení o dědictví dohodnout, jaká bude výše jejich dědictvých podílů. Soud dohodu schválí, neodporuje-li zájmu osoby pod zvláštní ochranou.

Nejvyšší soud v prvé řadě předesílá, že dědictvé právo (jako titul k dědění, definované jako právo na pozůstalost nebo na poměrný podíl z ní - srov. § 1475 odst. 1 o. z.) vzniká smrtí zůstavitele (srov. § 1479 odst. 1 o. z.). Dědic však nabývá dědictví až v souvislosti s pravomocným usnesením vydaným v pozůstalostním řízení, ovšem s účinky zpětně ke dni vzniku dědictvého práva, tj. zásadně ke dni smrti zůstavitele (srov. § 185 odst. 1 o. z.). Právní úprava dědictvého práva tak vychází z principu ingerence státu při nabývání dědictví; předpokládá mimo jiné, že každá pozůstalost (dědictví po každém zůstaviteli) musí být soudem projednána a musí o ní být rozhodnuto. Protože z logiky věci vyplývá, že k projednání pozůstalosti a potvrzení nabytí dědictví soudem dochází s určitým časovým odstupem po smrti zůstavitele, nutně tu nastává (delší nebo kratší) období, v němž po smrti zůstavitele ještě nebylo pravomocným soudním rozhodnutím potvrzeno nabytí dědictví a v němž proto nemůže být ještě nepochybné, kdo se vskutku stane zůstavitelovým dědicem a jaká část pozůstalosti na něj připadne. Zmiňovaný princip ingerence státu se v současné době uplatní vždy tehdy, pokud zákon (výjimečně) nestanoví jinak (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. dubna 2022, sp. zn. 29 Cdo 3782/2020, uveřejněný pod číslem 16/2023 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, nebo důvody rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 26. ledna 2023, sp. zn. 24 Cdo 2680/2022, uveřejněného pod číslem 84/2023 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

V rozsudku ze dne 17. května 2012, sp. zn. 21 Cdo 4369/2010, uveřejněném pod číslem 103/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 103/2012“), Nejvyšší soud formuloval a odůvodnil závěr, podle něhož je dohoda o vypořádání dědictví hmotněprávní úkon, který - stejně jako smlouvy - jeho účastníky zavazuje. Dohoda musí být (kromě jiného) určitá a srozumitelná; musí v ní

být vypořádán veškerý (do té doby známý) zůstavitelův majetek a musí z ní bez pochybností vyplývat, jaký majetek z dědictví každý z dědiců nabývá. Byla-li dohoda o vypořádání dědictví schválena pravomocným usnesením soudu, nemůže být soudem ani zrušena postupem podle § 99 odst. 3 o. s. ř., ani určena neplatnou rozhodnutím soudu. Věřitel může s úspěchem odporovat dohodě o vypořádání dědictví schválené pravomocným usnesením o dědictví, kterou dlužník (jako dědic) uzavřel v úmyslu zkrátit své věřitele, jsou-li pro vyslovení odporovatelnosti splněny všechny předpoklady uvedené v § 42a zákona č. [40/1964](#) Sb., občanského zákoníku.

Tyto závěry se přitom prosadí i v poměrech právní úpravy účinné od 1. ledna 2014 (za účinnosti zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku) pro účely posouzení neúčinnosti právního jednání (dohody o vypořádání dědictví). Srov. důvody usnesení Nejvyššího soudu ze dne 5. března 2021, sp. zn. 24 Cdo 3481/2020, a ze dne 31. května 2022, sp. zn. 23 Cdo 95/2022, jakož i rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. prosince 2022, sen. zn. 29 ICdo 9/2021.

V odvolacím soudem akcentovaném rozsudku ze dne 27. října 2021, sen. zn. 29 ICdo 126/2019, Nejvyšší soud s poukazem na závěry formulované v rozsudcích Nejvyššího soudu ze dne 28. února 2017, sen. zn. 29 ICdo 12/2015, a sen. zn. 29 ICdo 13/2015, uveřejněných pod čísly 92/2018 a 139/2018 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, dovodil, že odpůřčí žalobou podle insolvenčního zákona lze odporovat i jen části právního jednání. Je-li posuzováno, zda pouze část právního jednání dlužníka zkracuje uspokojení věřitelů nebo nějakého zvyhodňuje, je vedle objektivní oddělitelnosti dané části nezbytné zkoumat skutečnou nebo hypotetickou vůli dlužníka (u jednostranných právních jednání dlužníka) nebo stran (u vícestranných právních jednání) v tom smyslu, zda dané právní jednání bylo zamýšleno jen jako celek. K tomu se použijí interpretační zásady zejména dle § 555 a § 556 o. z. Jde-li o posouzení odporovatelnosti části smlouvy, která by mohla být smlouvou samostatnou (bylo by možno ji rozdělit na dvě samostatné smlouvy; nebo by šlo o dvě smlouvy vtělené do jedné listiny), je zapotřebí zkoumat za přiměřeného použití § 1727 o. z. a s respektem k principu autonomie vůle její závislost na dalších částech smlouvy (na další „oddělitelné“ smlouvě). Je nezbytné zejména posoudit společnou vůli stran, jejich záměr, sledovaný účel, případně hospodářský význam nebo povahu smluv. Současně musí být vzat v úvahu i účel sledovaný odporovatelností podle insolvenčního zákona. Danou závislost tedy nepostačuje zkoumat pouze podle vůle stran nebo zmíněných dalších faktorů (ačkoli jde o primární a základní hledisko), nýbrž také optikou případného zkrácení uspokojení věřitelů dlužníka nebo zvyhodnění některého z nich podle jednotlivých skutkových podstat. Jinak řečeno, až případná závislost zkoumaných právních jednání může hypoteticky vést k závěru o naplnění znaků skutkových podstat insolvenční odporovatelnosti, ačkoli samostatně taková právní jednání tyto znaky nenaplnují. Srov. rovněž důvody rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 27. února 2025, sen. zn. 29 ICdo 202/2023.

Shora citované závěry Nejvyšší soud učinil ve vztahu k právním jednáním, konkrétně ke kupní smlouvě spojené s dohodou o započtení (viz sen. zn. 29 ICdo 126/2019) a k dohodě o náhradě škody spojené se slibem odškodnění (sen. zn. 29 ICdo 202/2023).

Vzhledem k tomu, že v dohodě o vypořádání dědictví musí být vypořádán veškerý (do té doby známý) zůstavitelův majetek a musí z ní bez pochybností vyplývat, jaký majetek z dědictví každý z dědiců nabývá, jakož i k tomu, že soudním rozhodnutím nelze vyslovit neplatnost soudem schválené dohody o vypořádání dědictví, se pro účely posouzení otázky (ne)možnosti určit neúčinnost části dohody o vypořádání dědictví (bez dalšího) neuplatní (nemohou uplatnit) závěry obsažené v rozsudcích Nejvyššího soudu sen. zn. 29 ICdo 126/2019 a sen. zn. 29 ICdo 202/2023, vycházející (jen) z analogického užití právní úpravy vztahující se k předpokladům pro přijetí závěru o částečné neplatnosti právních jednání (ve smyslu oddělitelnosti a nezávislosti části právního jednání od jeho dalšího obsahu).

V poměrech dané věci Okresní soud v Pelhřimově (usnesením ze dne 11. září 2019) (mimo jiné)

schválil dohodu dědiců [dlužníka a žalovaného (synů zůstavitele)], podle které v rámci dědického řízení zůstavitele: a) rovným dílem nabyli „souhrn práv a povinností ze smlouvy o zřízení účtu (zůstatek finančních prostředků na účtu ve výši 384.968,- Kč), a b) žalovaný nabyl do výlučného vlastnictví (označené) nemovitosti a movité věci; současně potvrdil nabytí dědictví „dědicům ve smyslu této dohody“.

Takový způsob vypořádání dědictví v rozsahu práv a povinností ze smlouvy o zřízení účtu odpovídal dědickým podílům dlužníka a žalovaného určeným § 1635 odst. 1 o. z. (kdyby neuzavřeli dohodu o vypořádání dědictví); ve vztahu ke zbývající části majetku [k (označeným) nemovitostem a movitým věcem] se dlužník a žalovaný dohodli odchylně od pravidla obsaženého v § 1635 odst. 1 o. z., a to v neprospěch dlužníka (nebyť dohody o vypořádání dědictví, dědili by rovným dílem). Jinak řečeno, kdyby dlužník a žalovaný neuzavřeli (soudem schválenou) dohodu o vypořádání dědictví, nabyli by dědictví z pozůstalosti podle dědických podílů, tj. rovným dílem. Za stavu, kdy se dohodli jinak, potom (poměřováno právní úpravou neúčinnosti právních jednání obsaženou v § 235 a násl. insolvenčního zákona) v rozsahu, ve kterém se od dědických podílů odchýlili v neprospěch dlužníka, mohli (případně) zkrátit možnost uspokojení věřitelů dlužníka; zkracujícím právním jednáním tak nebyla (nemohla být) dohoda o vypořádání dědictví „jako celek“, nýbrž právě a jen ty její části, v nichž se dlužník a žalovaný dohodli na vypořádání (označených) nemovitostí a movitých věcí (poměřováno výši jejich dědických podílů podle § 1635 odst. 1 o. z.) k „újmě“ dlužníka (jeho věřitelů).

Jelikož dlužník a žalovaný vypořádali (i dle odvolacího soudu chtěli a museli vypořádat) dohodou veškerý (v té době známý) majetek zůstavitele způsobem, z něhož bylo bez jakýchkoli pochybností zřejmé, jaký majetek každý z nich nabyl a jaká byla jeho obvyklá cena, nebyl podle přesvědčení Nejvyššího soudu dán žádný důvod, pro který by žalobce musel podat žalobu o určení neúčinnosti právního jednání (dohody o vypořádání dědictví) jako celku, tj. včetně práv a závazků ze smlouvy o zřízení účtu (zůstatku na účtu ve výši 384.968,- Kč), které si dlužník a žalovaný vypořádali způsobem „nepoškozujícím“ dlužníka (jeho věřitele). Závěr odvolacího soudu o nedůvodnosti žaloby založený (jen) na argumentu, že se žalobce nedomáhal určení neúčinnosti „celé“ dohody o vypořádání dědictví, nýbrž jen její části, tak není správný. Přitom ani v poměrech dané věci odvolacímu soudu nic nebránilo v tom, aby při rozhodování o (ne)důvodnosti žaloby vyhodnotil i další (podle jeho názoru právně významné a v důvodech napadeného rozhodnutí konkretizované) skutečnosti, bez ohledu na to, zda se vztahovaly k (označeným) nemovitostem a movitým věcem jako celku nebo pouze k některým (či jedné) z nich.

Vzhledem k tomu, že napadené rozhodnutí neobstálo již v rovině řešení právní otázky (ne)možnosti určit neúčinnost jen části dohody o vypořádání dědictví, Nejvyšší soud se nezabýval řešením další (dovoláním otevřené) právní otázky, zda rozhodnutí odvolacího soudu není [v rozsahu, v němž byl změněn vyhovující (odvoláním nenapadený) výrok rozhodnutí insolvenčního soudu o určení neúčinnosti části dědické dohody, a žaloba zamítnuta] v rozporu se zákazem reformace in peius.

Jelikož právní posouzení věci, na němž napadené rozhodnutí spočívá a které bylo dovoláním zpochybněno, není správné, Nejvyšší soud rozhodnutí odvolacího soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení (§ 243e odst. 1 a 2 o. s. ř.).

V další fázi řízení bude úkolem odvolacího soudu, aby posoudil otázku (ne)správnosti rozhodnutí insolvenčního soudu v zamítavých výrocích ve věci samé ohledně neúčinnosti dohody o vypořádání dědictví v části týkající se (označených) nemovitostí a vydání peněžité náhrady v částce 1.083.648,- Kč do majetkové podstaty dlužníka. V návaznosti na námitku dovolatele k zákazu reformace in peius v novém rozhodnutí též výslovně ozřejmí, v jakém rozsahu věc na základě žalobcem podaného odvolání projednal (a proč).

Další články:

- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předkupní právo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušení řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Rodinný závod \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Dědictví](#)
- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)
- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)